

Archiv pohádek, pověstí, obyčejů, starožitností
na Záhohí a Pobečví.

Časopis lidopisný. Vychází měsíčně v Týně u Lipníka.

Číslo za 5 haléřů. — Poštou v Rakousko-Uhersku celoročně 1 kor.

ROČNÍK VI.

Říjen-listopad 1910.

ČÍSLO 8-9.

Oznámení.

Číslo 7. vypravil jsem před cestou do Uher a na Balkánský poloostrov. Vrátil se nemocen. Číslo 8. chtěl jsem vypravit o 4 stránkách. Psaní delší je mukou. Tedy číslo 8. a 9. pro říjen a listopad vypravil společně. Číslem 10. končím.

Pohádky o čarodějníku.

Otec odvedl syna odrostlého na učení do města. Jdouce dalekými horami potkali starce sedícího u skály a čtoucího z velké knihy. Ten se jich tázal, kam jdou. Odvětil mu otec, že synka vede na učení. Stařec se nabídnul, že synka přijme do služby na sedm let. Čaroděj odvedl na to synka do svého bytu ve skalách. V jedné jizbě byl stůl upraven k obědu, tam usedli, jedli a pán táž se synka umí-li číst. Se zahanbením doznal, že nikoliv. Pak jej uvedl do druhé síně plné knih tam jej naučil čísti a knihy opatrovati. Na to vypravil se čarodějník do světa; odevzdal Josefovi — tak se chlapec jmenoval — zvoneček, aby naň zazvonil, když mu bude teskno, že ihned přijdou pídimužáci s ním sobě pohrát. Než Josef pilně četl knihu za knihou, až si osvojil čarodějnictví. Po roce vrátil se pán jeho, skály se lomozně otevřely a čarodějník vida Josefovu péči pochválil jej a daroval mu sáček peněz. Ten ho prosil, aby směl na den otce svého navštívit. Když dostal dovolenou, vybral se na cestu k otci a našel jej před chalupou sedícího v zamýšlení. Otec se zaradoval že se shledali, ale obával se, že jej čarodějník více nepropustí. «Nebojte se tatíčku» — pravil

Josef — «přijďte pro mne, jak sedmý rok uplyne. Čarodějník promění mě v holuba, sednu si na střechu chalupy před skalami mezi ostatní holuby do třetí řady a svésím levé křídlo. Po tom mě poznáte». Čas ubíhal rychle, Josef dosloužil a otec se vydal pro něho. Čarodějník jej přivítal jak náleží a pravil, že si může syna hned odvést, jestli jej pozná. Vyvedl jej k chalupě, ukázal mu na střeše stádo holubů, že mezi nimi též Josef se nalézá. Otec rozhlížeje se po střeše, vidí v třetí řadě holuba s křídlem svěšeným. Ukázal naň holí, že to jeho Josef. Holub sletěl se střechy, proměnil se v synka a šel s otcem domů, vykládaje, že umí také čarovati. Cesta je vedla městem, kde se odbýval tarmak. Josef proměnil se v koně a pravil otcj, aby jej prodal, ale ohlav mu odvázal. Na trhu koupil jej pán v zeleném kabátě a otec zapoměl ohlav odepnouti. Byl to sám čarodějník. Koně odvedl ke kovárni, aby jej nechal dobře okut. Zde jej uvázal u sloupu a odešel k domluvě s kovářem. V té šla vedle koně dívka pro vodu. — Kůň ju prosil, aby mu uzdu uvolnila. — Ona mu ochotně posloužila. Ohlav spadl a Josef proměnil se v holuba. Čarodějník spatřiv odlet holuba proměnil se v jestřába a pustil se za Josefem. Letěli dlouho o závod. V úzkosti vletěl Josef otevřeným oknem do zámku královského, proměnil se v zlatý prsten a padl princezně na klín, když tu vstoupí neznámý pán do komnaty a nabízí za prsten velikou sumu peněz. Prosil, prosil, až uprosil. Když dcera královská prsten podávala, rozsypl se jí v malé zrněčka po zemi. Z neznámého učinil se kohout a zobal zrnka. Jedno se zakutálelo pod bůtek princezny. Když se kohout přiblížil i pro to zrnko, proměnilo se v lišku a roztrhala kohouta. Na to ve vlastní podobě Josef uklonil se princezně a vrátil se k otcj svému.

(Dolní Něčice.)

*

Domkaři jednomu množila se v chalupě rodina a tím také nouze. Ta se stupňovala v míře povážlivé, ztratil důvěru a šel se oběsit. Jda kolem gruntu kmocháčka, rozloučil se s ním na vždy. Ten mu domlouval, povzbuzoval a konečně přiměl, aby u něho pracoval, že rodině živnost poskytne. Ihned vypravil jej s pluhem na pole, kmotra mu dala dva bochánky chleba i rodině poslala živnosti. Přijeda na pole zoral lán, posadil se pod strom a snědl bochánek chleba, druhý uvázal si na strom.

V tom přiletěl veliký pták, popadl se stromu chléb a letěl s ním do lesa. Domkař pustil se za ptákem k vysoké skále, ta se rozestoupla a on vběhl do podzemní síně. Tu se mu postavil v cestu pidimužík tázaje se ho, co jej sem přivedlo. Domkař vyložil mu svou nehodu. Ten jej uvedl do veliké síně k trůnu na němž si pták pochtunával na chlebě, šeptaje mu do ucha, aby za pecének chleba žádal ten mlýnek na polici. Pták mu dával za chutný chléb mnoho zlata, ale on stál na svém, že chce ten mlýnek. Tak mu jej konečně odevzdal řka, že má takovou moc: když zatočí, vydá mu jídla, která si jen přeje. Domkař se poděkoval, pidimužík vyvedl jej ze skal, které se hned zavřely a on posadiv se na pařez, točil mlýnkem, který mu vydával jídlo dle přání. Nasativ se ubíral se lesem k domovu. Tu potká vojína s trojrohým kloboukem. Ten mu řekl: «Stréčku, déte mi ten mlének, dám vám klobók. On má tu moc, že když s ním zatočím a zavolám: vojáci ven, hned stojí vojáků dle přání k službě». Domkaři se to líbilo. Zaměnili věci a rozešli se. Po chvíli zatočil domkař kloboukem

řka: deset vojáků. Hned stálo před ním 10 vojáků a tázali se, čeho sobě přeje. On na to: «Hoňte toho muže, odejmete mu mlýnek a doneste!» Stalo se. Zatočil kloboukem a vojáci se v něm ztratili. Ujda kus cesty potká člověka s měchem na zádech. Ten mu řekl: «Stéčku, déte mě ten mlének, dám vám ten měch. Dyž do něho zavoláte: palice bíte ho, vyletí z něho palice a bijí až řeknete: dost. To se mu líbilo. Dal za měch mlýnek. Po chvíli zatočil kloboukem a volal: deset vojáků, hoňte toho člověka a odeberte mu mlýnek. Stalo se. Tak se šťastně vrátil k rodině hladem pláčící. Vkročiv do jizby volá na ženu a děti: Pomodlete se budeme obědvat. Postavil mlýnek na stůl a točením opatřil jídla, jakých si přáli. Bylo po starosti. Mlýnek živil, tváře dětí se plnily, byli hbití do práce a s chutí pracovali všichni doma i u sousedů. Výdělek střadal otec, opravil dům, přikoupil pole a znenáhla byl zámožným člověkem. Závistliví mu škodili, ale palicemi je domkař dle viny káral. Zlodějům odbíral lup vojáků. To se rozneslo, že je čarodějník, každý se bál jemu ublížit a on žil spokojeně v práci a šetrnosti, že se k němu celá osada obrátila o pomoc a přispění. Tak se stal mlýnek zdrojem blaha domácího. Na Kozlovsku je kopec pohádky je konec!

~~~~~

Karel Godula.

Co bezohlednost a neláská může způsobiti v povaze sirotka, možno k výstraze spatřiti na pravdivém příběhu tomto. V Makošově u Glivice v horním Slezsku narodil se chudému dělníku Godulovi chlapec Karel. V devátém roce zemřeli mu rodiči, v osadě nikdo se nechtěl sirotka ujmouti a konečně vyhnali Karla ze vsi. S pláčem odešel, živil se žebrotou ode vsi ke vsi, až došel do městečka Tošky. Tam na smrt unaven vlezl do kolné krčmáře a vyspal se na seně. Záhy z rána vstal, počal se rozhlížeti, zda-li by si nemohl něco vydělati, nebo vyptati. Před krčmou stála řada povozů. Tehdy nebylo železnic a jezdili i zboží rozváželi koňmi. Pacholci napájeli koně. Jeden z nich zavolal na stojící pachole, aby mu pomohl vody nanosit. Mladý Godula ve skoku nanosil koňům vody a dostal za to něco peněz měděných. To jej pohnulo k práci. Od toho času den ze dne záhy z rána stával před krčmou, nosil pacholkům vodu, otevíral a zavíral dvířka panských povozů, pomáhal čeledi v kuchyni snášeti dřevo, vodu a konaje jiné drobné služby. Za práci svou nežádal ničeho, byl spokojen, dostal-li za práci penízek, nebo dva.

Krčmáři se hbitý a pracovitý hošík zalíbil. Tož mu dovolil, že smí v noci na kolni v seně spávat. Tím způsobem stal se Karel Godula v útlém věku samostatným, nebylo třeba cizí milosti hledat, zasloužil si potřebné k uchování života.

Tak minulo několik týdnů. Jednou zastaví před krčmou skvostný povoz, v němž cestoval hr. Ballestrem, pán nad Plavňovicemi a j. Kavalír tento byl znám po kraji svou dobročinností a šlechetností. To pohnulo Krčmáře, že přistoupil k panskému povozu, ukázal na pachole blízko stojící, řka:

«Pane hrábě! Okolo mého domu pobíhá mi tento chlapec, sirotek, pracovitý a způsobný, ale ode všech opuštěný. Mě se velice líbí, sám však pomoci jemu

nemohu, poroučím jej Vaší milostí a starostlivostí. Mám za to, že z něho bude švarný člověk, proto že je velmi nadaný.»

Hrabě zavolá sobě mladého Godulu k vozu, tážal se jej na to a ono a dostavši správnou a pravou odpověď, rozkázal, aby se pachole posadilo vedle kočího na vůz. Odvezl ho sebou domů. Tak se dostal mladý Godula k dobrotivému velmoži a nastoupil dráhu, která jej měla časem dovésti k nesmírnému bohactví.

Hrabě Ballenstrem dal pachole na vychování jednomu svých úředníků, který hospodářil na jednom panském dvoře a přikázal, že jej má přistojně šatit, živit a do vesnické školy posílat. Ale sotva léto uběhlo, přišel p. učitel Karla do zámku a prosil hraběte, aby Godulu vzal ze školy. «Proč, táže se hrabě s čelem zachmuřeným, je snad nevykáraný?»

«O ne, to nikoliv — odvětil učitel —, ale musím doznati, že u mne více se nenaučí, poněvadž, co já znám, zmůže i on. Po čas žití svého neshledal jsem tak moudré hlavy, vytrvalé pilnosti a správnosti, jako u mladého Goduly. Mám za to, že by se z něho stal znamenitý muž, kdyby navštěvoval vyšší školy.»

Hrabě Ballestrem hladil si bradu na znamení, že se mu chvála jeho chovance líbila. «No dobře, dobře» — odhovoří — «dám jej do škol, ale pošlete mi napřed pachole, abych se mohl sám přesvědčit, jestli je takový a čemu se naučil.»

Stalo se. Mladý Godula obstál zkoušku před pánem výborně a poněvadž úředník onoho dvora nemohl jej dosti vynachváliti, vzal jej hrabě do zámku. Nyní chodil s hraběcími syny do učení, které se jim dostávalo od učeného domáciho učitele, kněze.

Netrvalo dlouho, mladý Godula své spoludruhy předběhl v mnohém. Když dokončil 14. rok, zavolal si jej hrabě a tážal se jej, čím chce býti? «Lesníkem bych rád byl v hraběcích lesích, odvětil Godula. Hrabě povolil jemu přání toto a nechal jej vzdělati se pro službu lesní.

Lesy hraběte Ballenstrema pokrýly veliké plochy země. Dřeva bylo hojnost a málo ceněno, že okolní sedláci po nocích vozili si dřevo na stavivo i palivo. Godula, stav se lesníkem, odhodlal se přítrž učiniti takému pustošení na věčné časy. Zakázal lesní krádež a zlomyslné škůdce trestal. Než to nepomohlo. Tak po nocích hlídal lesy, škůdce si zapisoval a udal konečně 302 okolní hospodáře jako zloděje okresnímu soudu. Všichni šli do vězení.

Několik měsíců na to našli lidé, idoucí do městečka na trh, při cestě mladého Godulu hrozně zbitého a na strom přivázaného. Zdálo se, že lesník není více živý.

Hlava visela dolů, oči zavřené, celé tělo hrozně skrvavěné. Odvázali jej, položili na trávnik a lidé poznali, že ještě žije. Zavezli jej do myslivny v Tosku, lékař jej obstaral a hrabě poručil, aby jej co nejlépe ošetřili. Všichni se domnívali, že Godula nevykřeje.

Tak se na něm lesní zloději pomstili. Mladý Godula se ku podivu brzo vyhojil, jenom levá ruka na věky zůstala bez vlády tak, že ji nosil na pásce zavěšenou. Tato příhoda změnila na vždy jeho poahu.

Již jako dítě byl tichý, mlčenlivý a nedůvěřivý; po této příhodě stal se nepřítel lidí, člověkem sám o sobě uzavřeným. Od toho času nikdo více neuhlédal úsměv na jeho obličej.

S rukou zmrzačenou nehodil se za lesníka, prosil hraběte, aby se směl přiučiti hospodářství. Hrabě rád svolil, bylo jemu líto člověka, který v jeho službě by málem o život přišel. Svěřil jemu k obdělání malý dvůr. Godula osvojiil si rychle zásady rolnické a netrvalo dlouho, stal se Godula nejlepším panským hospodářem.

Hrabě Ballenstren, radostí z toho obratu, učinil mladého dvacetiletého Godulu, nad své léta vzdělaného, samostatným hospodářem nad velkým panským dvorem.

V tomto samostatném úřadě rozvinul Godula své nevšední dary. Panský dvůr jemu svěřený, posud málo výnosný, Godula zvelebil, že byl nejlepším statkem pánství hraběcího. Po celých nocích seděl Godula studuje rolnické knihy a spisy, které si koupil z Anglie a Francie, kde bylo tehdy rolnictvo v největším rozkvětu. Tak učil druhé účelně hospodářiti. Byl prvním v Horním Slezsku, který užil koštnou moučku, stroje hospodářské, aby role lépe zpracoval, připravil. Užitek byl brzo veliký. Pole naplodilo třikrát více zrní a z krmného dobytka bral obrovské peníze. Mladý Godula byl v díle neustávající. Od rána do noci sám vše rozkázal, ke všemu dohlížel, ničeho neušlo před orlím zrakem jeho, všude nahlédl, o všem sám se přesvědčil. Lidem nevěřil a pohlížel na každý jejich krok a trestal tvrdo zlomyslnost. Bohužel zanevřel na lidi, stal se sobeckým a během času tak se v tomto proliřesil, že jej lidé proklínali. Dělný lid odřít, vyssát až do kostí, byla jeho zásada. Lidé u něho nesměli se dojíst, dopít, v práci chvátali, únavou padali nemohouce vydechnout, odpočinout, ale hospodářství květo. Hrabě byl spokojen. Hrdý na svůj dvůr, zval okolní pány prohlednout Godulovu činnost a chválil se výsledky svého chovance. To každý uznal, že podobné vedení hospodářství v Horním Slezsku nespátril.

V blízkosti Godulového dvora doloval hrabě cinkovou rudu. Vypálenou rudu sypali dělníci v hromadu, že z ní časem povstal kopec.

Když hrabě Ballestren opět navštívil Godulu a jeho hospodářství, prosil jej Godula, aby mu kopec vypalené rudy cinkové prodal s okolním pozemkem. Hrabě se nemálo žádosti jeho divil. «Co počneš s vypálenou rudou?» — ptal se jej. «To nech je v tu chvíli moje tajemství», odvětil Godula. «Rád bych jen zvěděl, co by pan hrabě žádal za onen kopec.» «Ničeho za ni nechci», zvolal se smíchem hrabě — «jestli ti na ní záleží, přijmi ji ode mne, jako dar.»

«To nic, odmluví Godula, děkuji panu hraběti za laskavost, ale darmo nepřijímám. Podávám za ní 500 dolarů a prosím, abychom kup soudně vyjednali.» Hrabě svolil, jen si vymínil, že vrátí Godulovi peníze, toho času obrovskou sumu, kdyby nepořídil. Godula nesvolil. Napsán kup, odevzdal 500 dolarů a stal es pánem toho kopce. On věděl, co kupuje. Tehdy v Němcích neznali ještě, kterak se cink z rudy úplně dobývá. Vrhali kuse rudy do ohně, v němž pukala a cink se vyléval. Zůstalo veiml mnoho cinku ve škvárech. To věděl Godula, že je v tom kopci velmi mnoho čistého kovu. Čítal francouzské knihy a anglické. spisy a z nich se přiučil, jak v Belgii cink z rudy úplně dobývají. Vedle kupce pořídil belgickou pec a dal se do vypalování cinku z těch odpadků. Dařilo se

mu. Za prodaný čistý cink stržil Godula na 80.000 dolarů, tedy o něco více, než zač koupil v tom času baron Šimon Sina panství Velehradské se dvory a lesy: Velehrad, Polešovice, Temnice, Domanín, Malé Ořechovce a Salaš. Tak do roka stal se Godula bohatým člověkem. Celé okolí s podivením na to patřilo, majitelé cinkových dolů chvátali příklad jeho nápodobit.

Na to se Godula poděkoval hraběti, prosil za propuštění a koupil rytířský statek Ořešov. Nekoupil to pro hospodářskou činnost, ale před tím vypátral nesmírné bohatství nerostné pod ornici toho statku. Nalezl tam kamené uhlí v nesmírné síle — černé diamanty. Tak se stal Godula milionářem. Neshromážděl jen obrovské jmění, ale uměl je rozmnožit a v ruce udržet.

Zařídil doły kamenouhelné posud velmi výnosné. Za rok přikoupil sousední vesnici Bobrek v naději, že pod ní ukryto uhlí kamenné. Nalezl však místo něho obrovský poklad cinkové rudy. Ty dvě vsi byly základem bohatství Godulova. Hned utvořil obrovské hutě po belgickém způsobu, zvětšil doły kamenouhelné, spojil železnici se světem a rozumným hospodářením těžil statisíce. Brzy na to koupil statky Somběrky a Bujakov. Tam též našel, po čem hledal. Tak rostlo jmění jeho, ze statisíců stávaly se miliony a ty se sděsateronásobily časem.

Tato honba za bohatstvím den ze dne Godulovou mysl zatvrdila vždy více k bídě lidské. Nabyv ohromného jmění, uzavřel se podivín tento sám o sobě, žil jen pro sebe; jedinou starost měl — statek rozmnožovati. Svým dělníkům za těžké, nebezpečné dílo platil toliko, aby hladem neumřeli.

Neženil se do smrti. Snad neměl k tomu po kdy. Žil jednoducho, šatil se jak hornoslezský sedlák. V jídle a pití byl velmi střídmy a jiného rozveselení neměl, než peníze rozmnožit, které dosáhly ohromné výše 42 milionů korun. Lidé si potichu šeptali, že je s čertem ve spolku. Godula sám byl pohledu odpuzujícího, každý se mu vyhýbal.

R. 1847 vypukla v Horním Slezsku hlavnička z hladu. Celé vsi vymřely. Živnost se zdrazila, že jen bohátí mohli se chleba najíst. Lidé vinili Godulu, že hlad a nemoc vyvolal. Když byl hlad nejhroznější skládali páni i vláda dary na úlevu i ze vzdálených krajů. Jen Godula zůstal nepohnutý. Chladně patřil na bídu svých dělníků a ničím nepřispěl k pomoci. Lidu se zmocnila nevole a někteří se zapřísáhli, že jej zabijí. Od toho času nebyl životem jistý. Když se i u jeho čeledě objevila hlavnička, hleděl jí utéci a odebral se do Vratislavi.

Avšak zlá nemoc doběhla za ním a zachvátila jej v hotelu u «zlaté husy». Krátce na to zemřel. Obrovské jmění několik dnů před smrtí odkázal šestiletému děvčátku Johaně Gryčkové, kterou velice miloval a ustanovil jí poručníkem vratislavského advokáta Šěfera. Zemřel nesmířen s Bohem, na něhož zapoměl při hromadění peněz. Tělo jeho pochováno na vratislavském hřbitově. Johana Gryčková z Rudy pocházející byla jemně vychována, a když dospěla vzal si ji za manželku hrabě Šáfgoč. Ona byla dobrotivou k chudíně a kostelům. Žila a nedávno zemřela velice zbožně. Z toho příběhu se učíme, neubližovati sirotku, a nekaziti tvrdostí jeho povahu, jak to bezcitní lidé učinili Karlu Godulovi. Kdyby Godula zbožně žil a dokonal tisíce lidí vděčných by děkovné modlitby za ním posílali na věčnost. (Budynšin, Katholski Posol.)

Život selského lidu v Halčici, Rusku, Bulharsku, Srbsku a Macedonii.

(Pokračování.)

První ráz vyháňejí skot v pole vrbou svěcenou na Vzkříšení. Vlaštovičky přilétají.

Na bílé a veliké Rusi sv. Jiří ochráncem pastuchů, tito se hostí vaječnicí, bývají obdarováni šatstvem a penězi; kropí je vodou, aby nedřímali. Sv. Jiří malují si v mysli takto: Molodoj Jegory světlochrabryj, po loket ruky v krásnom zlatě, po koleno nohy v čistém stříbře. Na temenu slunce, v tylu měsíc, po vlasech hvězdy blisklavé (vyobrazení Chorsa; Svarožice). V guber. Vjatka, osadě Volkově nosí obraz sv. Jegoria po ulicích s železnými střelami majíce za to, že je ustrojitel světa. On odmyká širou zem, jezdí po zemi, po lesích na bílém koni, ustanovuje pořádek, určí stravu, dává rozkazy zvěři. Modlí se k němu o záštitu skota před divokou zvěří, nebo pod rukou jeho je veškerá zvěř. Je dárce života (Chors, Dlačbog, Svarožic), ochránce plodů zemských. Říkají jemu i Vodonos, vykonávají modlitby u studánek, potoků a řek, kropí nivy sv. vodou. Malorusové v průvodu s křížem (při krestovom pochodě) chodí do polí a kněz je světi. Rosa Jurieva proti nemocem a bolestem. Rossiju krásí domácí zvířata. Lidé běhají na nivách po rose, válí se a volají na sebe: Buď zdorov, jak Jurieva rosa! — Jiří je ochránce nevěst, modlí se k němu o darování ženichů (Perm). Konají se chorovody sv. Jegoria.

Bělorusové: Svyatij Jurja, Boží posel k Bohu přišel, vzal zlaté klíče, odemknul široširou zemi, pustil rosu teploučkou na Běluju Rus i na ves mír (svět).

Ukrajinci v Halčici na jižní Rusi slyšice první hrom, hovoří: Sv. Dimitrij předává klíče sv. Jurii.

Bělorusové představují si Jegoria v podobě bílého koně (i Litva) a mají v zemském štítě. Děvušky provádějí tance okolo bílého koně pějice píseň: Rozigrajšja Jurja konik, zlatounký konik! M. R. Na Jurja začíná slavík pět, před tím toliko cvěřinká. Ječmen klasí. Jestli zezula pje do Jiří a stromy se nerozvíly, v tom roku tíže na lid, nemoce a pád skotu; ale když list rozvíty, bude teplý podzim. Slaví se krestný chod (pochod s křížem do pole) na žito, svěťí se osevy.

Říkají: Sv. Jiří po polu chodí, chleeb, žito rodí. Ožin aji žito skotu, aby lépe rostlo a mnohé klasy rostli: Juriora rosa na oči hojivá. Kolikrát zezula zakuje do Jurja na holé dřevo, to bude hládné léto; a jak na list to bude poletije (úroda). Slavík začíná pět, když napije se rosy z březového lista. Zoravy přiletěli, i poludeň (svačinu) přinesli. Ryba vychází z hlubin Dněpra na mělčinu do tepla slunečního, především štika.

U Srbů: Džurov dan; Djurděv danak, gajducký sastanak (shromáždění hajduků); Mitrov danak, gajducký raztanak (v podzim se rozcházejí z lesů).

24. V. R. Druhý den Velikonoční, zovou jej Kupališčem, pjatnici, proščenyj deň, zvou přátelé na mladé pivo. V gubernii Sem zovou jej: chorovodnica V. gubernii Černigovské slaví: vyhnání, či provoz — denije Rusalek. Ve starověku celá rodina vycházela na mohyly a trvala tam do večera. Tato schůzka

na kladbišča (hřbitovy) v újezdě Sěnkurském zove se: na gory jíti. M. R. V pondělí chrestujíť. Chodáť chrestoslavci. Chlapci oblívají děvčata vodou a v outerý, děvčata chlapce. Od Velikodňa k písním vesňankám přidružují dívčí tance Tankami zvané, Vel. Rusi Chorovodami. Poláci zvou ten den: Oblívanky, Šmigust, Emaus. V outerý slaví se Řekawka, svátek. Pěvné ptactvo přilétá. M. R. Na sv. Márka sejí raný oyez a pozdní tatarku (arnautka). Poláci na sv. Marka obcházejí hranice zastavili se u kopců hraničních, bili na nich chlapce řkouce: Pamietaj chlópce, že tu stały kopce. Totěž se děje na haličské Rusi i na Móravě.

28. Na Jakuba jižní větr přináší zdraví.

30. Teplý větr, hvězdnatá noc k úrodě. V ten den nevyjíždí na cestu, kdo se nekoupal v sněžné vodě martovské. — Krášlí všeliké svatovstvo (obrazy) pro nastávající máj. Slavívala se Radunica na pamět zemřelých. Pokračování.

DROBNÉ ZPRÁVY.

Záhorská Kronika od 1. ledna 1911 přejde v majetek a správu do povolanějších rukou učeného spisovatele Záhoráka, který ji k novému rozkvětu svou oblíbeností přivede. Bližší oznámení v čísle prosincovém. Na mě se při veškerém úsilí pohlíželo jako na cizince, že jsem koncem roku dostal na doplatném výlohy tisku a frankování. Pro mě nezůstalo nic. To mě nevadilo, abych takto prací vděčil se Záhoří, které mě dobrotivě chovalo 14 roků. Nyní vrátiv se z poslední daleké cesty věnuji se úplně dokončení III. dílu: Po stopě sv. Cyrilla a Methoda Evropou s četnými obrazy vzácných památek dle vlastních podobenek. Touto snahou a národopisem. vyplnil jsem svůj soukromý život. Hledal jsem všude dobro bližních. Sám bez všeliké podpory a pomoci uvedl jsem Záh. Kron. v život a vyplniv málem šest ročníků, ustoupím na čas v ústraní. Žil jsem v stálém strachu, že tím úspory své pozbudu, splativ měsíčně náklad každého čísla. Vycházela na doplatky. A nedoplatků je hrozivě mnoho. Prosím použití k doplacení přiloženého lístku složního za 1910, 1909, 1907 i 1906. Nedoplatky jsou moje úspory vložené do Kroniky. Výtěžku nedala ani na obuv spotřebovaný. Nejúčinnější porozumění dostalo se Kronice v Hranicích, Bránkách, na Paršovsku, Soběchlebsku a Pavlovsku, Lhotě a Blazicích. Děkuji vřele za pomoc sebrati tiskové výlohy. Látku národopisnou mě dodanou, nebo sebranou přepíšu pro novou redakci, roč. VII. a n. — Korrespondenčním lístkem lze objednatí moje knihy: II. díl: Sv. Cyrill a Method v památkách starožitných na Moravě a ve Slezsku rok. 1907, cena 3 K. Zeměpisný zlomek v král. knihovně v Mnichově z doby sv. Cyrilla a Methoda, zeměpis Slovanů před 1000 léty, 1910, cena 3 K.

REKLAMUJTE čísla nedodaná. Reklamace se nefrankují, nepečetí.